

KRONIKA**PROBLEMY INTENSYFIKACJI PRODUKCJI BIAŁKA
ROŚLINNEGO W ŚWIECIE KONFERENCJI NAUKOWEJ:
„POSTĘP NAUKOWO-TECHNICZNY A INTENSYFIKACJA
PRODUKCJI BIAŁKA”
KATOWICE 10—11.III.1978.**

W dniach 10—11.III.1978 odbyła się w Katowicach konferencja naukowa poświęcona intensyfikacji produkcji białka w naszym kraju. Została ona zorganizowana przez Radę Oddziału Wojewódzkiego Naczelnej Organizacji Technicznej, Komitet Naukowo-Techniczny d/s Gospodarki Żywnościowej w Katowicach oraz Polską Akademię Nauk Oddział w Katowicach, przy współudziale Zakładu Agrofizyki PAN w Lublinie.

Wygłoszono referaty plenarne nt.: „Wybrane problemy aktualnej polityki rolnej” — prof. dr F. Kolbusz, „Rola nauki w procesie optymalizacji produkcji i spożycia białka” — prof. dr S. Wawrzyńczak, „Rezerwy białka i produkcja biomasy przez drobnoustroje” — prof. dr J. Jakubowska, „Kierunki wyżywienia narodu a potrzeby produkcji białka” — prof. dr S. Berger, „Nowe technologie a niektóre krajowe rezerwy białka” — zespół.

Ponadto odbyły się obrady w 7 sekcjach pod hasłami: „Białko a problemy polityki rolnej”, „Białko a problemy agrofizyki i agrobiologii”, „Białko a problemy ochrony środowiska ichtiologicznego i marikultury”, „Nowe źródła i możliwości produkcji białka”, „Białko a problemy radiobiologii i gnotobiologii”, „Białko a problemy żywności” oraz „Białko a problemy organizacji, zarządzenia i prognozowania”. Przed konferencją wydrukowano materiały, obejmujące 85 referatów, które stanowiły przedmiot dyskusji.

Przedstawione referaty oraz przeprowadzona dyskusja w zakresie możliwości podniesienia produkcji białka roślinnego pozwoliły skonkretyzować następujące wnioski:

1. Ważną pozycję w bilansie białka roślinnego stanowią użytki zielone, których potencjał może być znacznie zwiększony na drodze poprawy mechanizacji, a szczególnie technologii zbioru i przetwarzania pasz (techniki zakiszania i suszenia). Wymagają rewizji zalecane przez Ministerstwo Rolnictwa zestawy mieszanek traw na pastwiska.

2. Celem zwiększania produkcji białka w uprawach polowych proponuje się:

a) wprowadzić i intensyfikować uprawy nowych, wysoko białkowych odmian pszenicy, przeniżyta i jęczmienia. Należy podjąć badania nad nowymi gatunkami i odmianami roślin przystosowanymi do specyficznych warunków o mniejszym nasłonecznieniu;

b) w strukturze zasiewów:

— zastępować żyto jęczmieniem ozimym w tych rejonach, gdzie jęczmień nie wymarza (na zachód od Wisły),

— zwiększyć udział roślin dostarczających pasz węglowodanowych (kukurydza, buraki) oraz wieloletnich roślin motylkowych i strączkowych, przy równoczesnym zabezpieczeniu kompleksowej mechanizacji;

c) zastąpić w wytypowanych rejonach ziemniak pastewny innymi roślinami jak: buraki, kukurydza, jęczmień, prowadząc równocześnie prace nad hodowlą nowych wysokoplennych odmian ziemniaka odpornych na choroby, szkodniki i mechaniczne uszkodzenia;

d) stosować na szeroką skalę poplony na paszę;

e) przestrzegać rejonizacji upraw zgodnie z wydzielonymi kompleksami glebowo-rolniczymi.

3. Prawidłowa ochrona roślin przyczynia się w istotnym stopniu do zwiększenia ilości i poprawy jakości białka. Podstawową jej metodą będzie nadal stosowanie środków chemicznych, które pozwalają na szybką eliminację szkodników, chorób i chwastów. W ramach problemu węzłowego 09.3 „Unowocześnianie metod ochrony roślin z uwzględnieniem ograniczenia szkodliwego wpływu środków chemicznych na środowisko i zdrowie ludzi” należy skoncentrować się na rozwoju biologicznych i innych niechemicznych metod ochrony roślin, hodowli odpornościowej, organizacji krajobrazu, a przede wszystkim na ograniczeniu zabiegów chemicznej ochrony roślin. Podstawą wykonywania zabiegów winno być prawidłowe rozeznanie w zakresie prognoz i sygnalizacji oraz progów szkodliwości szkodników, chorób i chwastów. Terenowej służbie ochrony roślin należałoby nadać status zawodu.

4. Należy dążyć do określania parametrów fizycznych roślin uprawnych i płodów rolnych ważnych dla technologii ich zbioru, transportu, przechowywania i przetwórstwa. Ustalenie tych parametrów dla hodowców roślin i mechanizatorów rolnictwa odnośnie ograniczania strat materiału roślinnego w wyniku mechanicznych uszkodzeń oraz przyczyni się do zaoszczędzenia wydatków energetycznych.

5. Duże znaczenie we wzroście produkcji białka roślinnego ma racjonalne nawożenie, szczególnie azotowe, a także wapnowanie i stosowanie mikroelementów. Nawozy azotowe znacznie zwiększają plon białka, ale wzrost ilości tych nawozów winien iść w parze z badaniem ich wpływu

na jakość produktów oraz efektywność. Należy też zwrócić uwagę na utylizację dla celów nawozowych zwierzęcych produktów odpadowych (gnojowica, pióra, skorupy jaj).

6. W zakresie fizyki środowiska glebowego szczególny nacisk powinien być położony na jednoczesne rozpatrywanie wymiany wody, ciepła i gazów w układzie gleba-atmosfera-roślina. Prowadzone badania w tym zakresie w problemie międzyresortowym II.8. „Badania właściwości fizycznych i fizykochemicznych gleb i roślin uprawnych” stwarzają podstawę do wprowadzania środków i sposobów poprawiających strukturę gleby, ulepszających technologię uprawy mechanicznej gleb oraz zwiększających pojemność sorpcyjną gleb lekkich.

7. Jednym z głównych czynników ograniczających plony roślin jest stan mechanizacji rolnictwa. Istnieje pilna konieczność opracowania technologii produkcji z uwzględnieniem obecnego stanu parku maszynowego oraz potrzeb w tym zakresie, jak też unifikacji maszyn dla określonych technologii. Technologie te winny być odpowiednio dostosowane do struktury naszego rolnictwa.